

5.5. Vzdělávací oblast: Člověk a společnost

5.5.1. Dějepis

Výuka je zaměřena především na poznávání dějů, skutků a jevů, které zásadním způsobem ovlivnily vývoj společnosti a promítly se do obrazu naší současnosti. Důraz je kladen především na dějiny devatenáctého a dvacátého století, kde leží kořeny většiny současných společenských jevů.

Žáci jsou již od šestého ročníku vedeni k poznání, že historie není jen uzavřenou minulostí, která je plná fakt a definitivních závěrů, ale hlavně je to věda plná otázek, jimiž se současníci mohou ptát po své vlastní identitě a možné budoucnosti. Obecné historické problémy jsou konkretizovány prostřednictvím zařazování dějin regionu i dějin místních. Žáci se učí rozpoznávat a formulovat společenské problémy v minulosti a současnosti, zjišťovat a zpracovávat informace nutné pro jejich řešení, nacházet řešení a vyvozovat závěry, reflektovat je a aplikovat v reálných životních situacích. K tomuto cíli je často využíváno mezipředmětových vztahů (český jazyk a literatura, informatika, občanská výchova, zeměpis, hudební výchova, výtvarná výchova...).

Důraz je kladen na praktické úkoly, které žáci vykonávají nejen ve třídách, ale rovněž se v rámci hodin dějepisu koná řada akcí-exkurze, projekty, soutěže a hry.

Klíčové kompetence:

Kompetence k učení:

- Rozvíjíme u žáků paměť (pojmy, chronologický sled)
- Předkládáme žákům dostatek informačních zdrojů (vyhledávání informací)
- Klademe důraz na čtení s porozuměním a práci s textem
- Pomáháme žákovi vytvořit si vlastní názor na svět, uvědomit si souvislosti a dokázat zaujmout vlastní stanovisko
- Umožňujeme žákům realizovat vlastní nápady a podněcujeme jejich tvořivost

Kompetence k řešení problémů:

- Vedeme žáky k samostatnosti při práci (řešení a obhajoba problémů)
- Zadáváme úkoly v návaznosti na praktický život
- Učíme žáky třídit informace
- Vedeme žáky k prezentaci jejich názorů (referáty, nástěnky...)
- Vedeme žáky k aplikaci výsledků v dalších oblastech

Kompetence komunikativní:

- Učíme žáky projevit a obhájit vhodnou formou vlastní názor
- Dáváme žákům prostor k vyjádření vlastního názoru
- Učíme žáky naslouchat názorům druhých a reagovat na ně
- Pracujeme ve dvojicích, v týmech

Kompetence sociální a personální:

- Učíme základy kooperace a týmové práce
- Vedeme žáky k respektování daných pravidel
- Učíme žáky žít mezi lidmi

Kompetence občanské:

- Povzbuzujeme v žácích respekt ke kulturnímu a historickému dědictví
- Seznamujeme žáky se zvyky, kulturními a historickými tradicemi dané země
- Vedeme žáky k respektování individuálních rozdílů (menšiny, národy)
- Učíme žáky znát svá práva a povinnosti
- Vytváříme společenské povědomí

Kompetence pracovní:

- Pořádáme praktické exkurze (muzeum, výstavy, knihovny...)
- Vedeme žáky k práci na PC, využíváme výukových programů
- Podporujeme tvořivost, nápaditost
- Vedeme žáky k vytváření vztahů k lidským dílům
- Učíme žáky ocenit práci druhých a vážit si jí

Digitální kompetence – Dějepis 2. st.

<p>a. ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít</p> <ul style="list-style-type: none"> • Čerpání informací z audiovizuálních zdrojů (filmy, televizní seriály). • Čerpání informací z digitalizovaných zdrojů (texty pdf, obrázky).
<p>b. získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Významní rodáci, státní svátky. • Vyhledávání informací na webu (Wikipedie, Dejepis.com). • Stavební slohy, pověsti. • Pamětníci, pamětní místa (Paměť národa, Místa paměti národa).
<p>c. vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tvorba prezentace či referátu v kancelářském balíku.
<p>d. využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce</p> <ul style="list-style-type: none"> • Využívání digitálních zdrojů.
<p>e. chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání</p> <ul style="list-style-type: none"> • Myšlenkové mapy, přiřazování obrázků, videí a informací.
<p>f. předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky</p> <ul style="list-style-type: none"> • Upozornění na průběžné ukládání dat, správné zacházení s technikou, tvorba bezpečného hesla. • Elektronická komunikace, chat, sociální sítě – chování na internetu a sociálních sítích.

Pomůcky: učebnice, mapy, obrazové encyklopedie, historická beletrie, nástěnné tabule, pracovní listy, soubory modelů archeologických nálezů, obrazový materiál a internet

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost**Vyučovací předmět: Dějepis****Ročník 6.**

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata	Možné ověření výstupů
<p>D-9-1-01 p chápe význam dějin jako možnost poučit se z minulosti</p> <p>D-9-2-01 p rozliší základní rozdíly způsobu života pravěkých a současných lidí;</p> <p>D-9-2-01 p podle obrázků popíše pravěká zvířata, způsob jejich lovu, zbraně, předměty denní potřeby a kultovní předměty</p> <p>D-9-3-01p uvědomuje si souvislosti mezi přírodními podmínkami a vývojem starověkých států</p> <p>D-9-3-03 p, D-9-3-04p popíše život v době nejstarších civilizací</p>	<p>Člověk v dějinách:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Úvod do učiva - Význam zkoumání dějin, získávání informací o dějinách, historické prameny - Časová osa – orientace v historickém čase, porozumění periodizaci dějin - Povolání – archeologa, pracovníka archivu, muzea <p>Počátky lidské společnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Doba kamenná - Doba bronzová - Doba železná <p>Starověk: Nejstarší státy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mezopotámie – informativně - Indie a Čína – informativně - Egypt – přírodní podmínky, zemědělství, poloha <p>Starověké Řecko:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Přírodní podmínky, zemědělství - Vznik řeckých městských států - Atény - Sparta - Řecko-perské války - Řecká vzdělanost a umění - Peloponéská válka 	<p>INF – získávání informací</p> <p>VV – pravěké malby Z – světové strany, světadíly, orientace v mapě, symboly ČJL – E. Štorch OSV – rozvoj schopností poznávání, mezilidské vztahy, kooperace, kreativita EV – vztah člověka k prostředí</p> <p>ČJL – eposy (o Gilgamešovi) Z – orientace na mapě EV – základní podmínky života MUV – kulturní diferenciací PV-kuchyně VZ – čínská medicína</p> <p>ČJL – řecké báje a pověsti</p> <p>VDO – občan, společnost a stát, principy demokracie</p> <p>VV – řecké umění (sochařství, stavitelství, malířství)</p>	<p>Písemné + ústní zkoušení v průběhu celého roku</p> <p>Písemné práce – testy</p> <p>křížovky</p> <p>Projekt</p>

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata	Možné ověření výstupů
	<p>Starověký Řím:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Přírodní podmínky, zemědělství - Počátky římského městského státu - Panské války - Spartakovo povstání - Občanské války - Římské císařství – rozkvět - Zánik Západořímské říše - Římská vzdělanost a umění - Přínos antiky 	<p>MUV – multikulturalita (helénismus)</p> <p>ČJL – římské báje</p> <p>VV – římské umění (sochařství, stavitelství, malířství)</p> <p>ČJS – řečnictví</p> <p>VDO – obč. společnost a stát</p> <p>VMEGS – Evropa</p>	<p>Písemné + ústní zkoušení v průběhu celého roku</p> <p>Písemné práce – testy</p>

Vyučovací předmět: Dějepis

Ročník 7.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata	Možné ověření výstupů
<p>D-9-4-03p uvede první státní útvary na našem území</p> <p>D 9-4-03p – uvede základní informace z období počátků českého státu</p> <p>D 9-4-04p – popíše úlohu a postavení církve ve středověké společnosti</p> <p>D 9-4-04p – charakterizuje příčiny, průběh a důsledky husitského hnutí</p> <p>D 9-4-05p – rozeznává období rozkvětu českého státu v době přemyslovské a lucemburské</p> <p>D 9-4-05p – uvede nejvýraznější osobnosti přemyslovského a lucemburského státu</p>	<p>Křesťanství a středověká Evropa</p> <p>Raný středověk:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Slované, stěhování národů, vznik prvních států na našem území: - Počátky českého státu – Sámova říše, Velká Morava a příchod Cyrila a Metoděje na Moravu – Křesťanství - Společnost a život v českém státě - Vrchol českého státu v raném středověku - Románská kultura <p>Doba vrcholného středověku: Změny ve středověké společnosti Vznik měst a jejich význam</p> <ul style="list-style-type: none"> - Přemyslovci a Lucemburkové - Český stát v době Karla IV. - Gotika - Václav IV a Zikmund - Česká společnost v předhusitské době - Mistr Jan Hus - Husitství - Výsledky a význam husitské revoluce - Vláda Jiřího z Poděbrad a nástup Jagellonců 	<p>ČJL – první písemné památky: kroniky, legendy, pověsti OV – národ, vlast, čeští církevní patroni VMEGS – formování evropských států, objevujeme Evropu a svět MUV – etnický původ, princip sociálního smíru</p> <p>ČJL, VV, HV – románská kultura</p> <p>MUV – princip smíru, předsudky, stereotypy katolické církve</p> <p>ČJL – doba Karla IV., kroniky, růst vzdělanosti HV, VV – gotika VMEGS – mírové poselství ČJ – J. Hus, vzdělanost, diakritika HV – husitské písně</p> <p>MUV – poznávání jiných kultur</p>	<p>Písemné + ústní zkoušení v průběhu celého roku</p> <p>Písemné práce – testy</p>

Vyučovací předmět: Dějepis

Ročník 8.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata	Možné ověření výstupů
<p>D-9-5-03 p popíše důsledky objevných cest a poznávání nových civilizací pro Evropu</p> <p>D-9-5-04 p, D-9-5-05 p uvede zásadní historické události v naší zemi v daném období</p> <p>D-9-5-04 p D-9-5-05 p pojmenuje nejvýraznější osobnosti českých dějin v novověku</p> <p>D-9-6-03 p uvede základní historické události v naší zemi v 19. století</p> <p>D-9-6-03 p – vyjmenuje nejvýznamnější osobnosti českých dějin 19. století</p>	<p>Objevy a dobývání, počátky nové doby NOVOVĚK:</p> <p>Počátek novověku: Objevné cesty a jejich důsledky, Kryštof Kolumbus, poznávání nových civilizací, humanismus a renesance, vynález knihtisku, další důležité objevy a vynálezy.</p> <p>Renesance a Humanismus, Baroko a Osvícenství</p> <p>České země za Habsburků: Doba Rudolfa II., bitva na Bílé hoře - její důsledky a život v pobělohorské době,</p> <p>Vláda a reformy Marie Terezie a Josefa II., selské rebelie, hospodářský a kulturní rozvoj.</p> <p>Národní obrození: Utváření novodobého českého národa, František Palacký, Josef Jungmann, Josef Dobrovský, revoluční rok 1848</p>	<p>OSV – hodnoty, postoje OV – složky státní moci HV, VV, ČJL – osvícenství, klasicismus VDO – formy participace občanů v politickém životě, občanská spol. VMEGS – Jsme Evropané – revoluce EV – památky EV – problémy životního prostředí – průmyslová revoluce, technické vynálezy HV, VV, ČJL – klasicismus, romantismus VDO – občanská společnost, stát</p> <p>ČJL – národní obrození MV – NO</p> <p>MUV – rasismus – otrokářství v USA, kulturní diference</p> <p>EV – životní prostředí VDO – principy demokracie MUV – lidské vztahy</p> <p>ČJL, HV – kultura druhé poloviny devatenáctého stol. EGS – Pařížská mírová konference</p>	<p>Písemné + ústní zkoušení v průběhu celého roku</p> <p>Písemné práce – testy</p> <p>křížovky</p> <p>Projekt</p> <p>Písemné + ústní zkoušení v průběhu celého roku</p> <p>Písemné práce – testy</p> <p>kvízy</p>

Vyučovací předmět: Dějepis

Ročník 9.

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata	Možné ověření výstupů
<p>D-9-7-01 p, D-9-7-03 p, D-9-7-04 p Uvede příčiny a politické, sociální a kulturní důsledky 1. světové války</p> <p>D-9-7-01p, D-9-7-05p – uvede základní informace o vzniku samostatné Československé republiky</p> <p>D-9-8-01p, D-9-8-02 p, popíše průběh a důsledky 2. světové války a politický a hospodářský vývoj v poválečné Evropě</p> <p>D-9-8-04p chápe význam událostí v roce 1989 a vítězství demokracie v naší vlasti</p>	<p>NEJNOVĚJŠÍ DĚJINY:</p> <p>První světová válka:</p> <ul style="list-style-type: none"> - První světová válka – příčiny a politické, sociální a kulturní důsledky války - vznik československého státu, první prezident T. G. Masaryk, období první republiky, hospodářská krize a 30. léta v Československu, - <p>Druhá světová válka:</p> <ul style="list-style-type: none"> - fašismus v Evropě, prezident Edvard Beneš, Mnichovská zrada - Protektorát Čechy a Morava, Slovenský stát průběh a důsledky války, domácí a zahraniční odboj, holocaust. <p>Poválečný vývoj: vývoj od r. 1945-1989 a vstup do EU</p> <ul style="list-style-type: none"> - Období zápasu o demokracii, únor 1948, totalitní režim a odpor proti němu, rok 1968, nové společenské poměry v Evropě, události 1989, vznik České republiky, a vstup do EU. 	<p>ČJL – literatura přelomu devatenáctého a dvacátého stol.</p> <p>OV – problémy lidské nesnášenlivosti, životní názor (náboženství)</p> <p>ČJL, VV, HV – literatura na počátku dvacátého stol.</p> <p>ČJL – literatura bojující proti fašismu (Voskovec, Werich, K. Čapek...)</p> <p>MUV – lidské vztahy, rasismus, vztah mediálních sdělení a reality, propaganda</p> <p>MV – vztah mediálních sdělení a reality</p> <p>OSV, VDO – holocaust</p> <p>OV – mezinárodní organizace, vztahy</p> <p>VDO – první +druhá světová válka, volební systémy</p> <p>MUV – lidské vztahy, princip sociálního míru a solidarity</p> <p>MV – vnímání mediálních sdělení, vztah mediálních sdělení a reality, vliv médií ve společnosti</p> <p>EV – problémy životního prostředí</p> <p>OV – organizace</p>	<p>Písemné + ústní zkoušení v průběhu celého roku</p> <p>Písemné práce – test</p> <p>Projekt</p> <p>Psaní reflexe – holocaust</p>